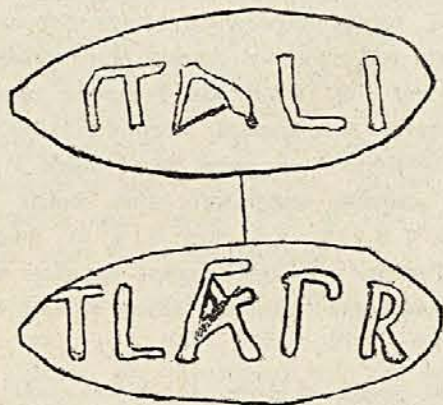

- 4) acclamationes: *feri Pomp(eium Strabonem)* IX;
fer sal(utem) Pom(peio), fer(?) X;
Asc(u)lanis [d]on(um?) XI;
feri Pic. . . XII;
fugitivi peristis XIII;
em tibi malum malo XXVII;
[t?]aurum vo[re?]s malo
) (tamen evomes omnem XXIX;
tamen evomes omnem XXVIII;
op terga(?) i. e. adversus terga XXX. XXXI;
ventri(?) XXXIV;

5) insignia:

- a) pugio (vel gladius) XXXVIII, cum *Itali* II, *Gal.* XVI, *leg. XV* XXV, cum alia quadam figura XLI; }
 b) palma XLII;
 c) incertae significationis XL. XLI.

6086 I rep. a. 1877 apud vicum *Corropoli* in *contrada Petinaro*, vicum *Colonella* versus sita [eodemque anno empta a Gabriellio venit in museum Asculanum n. 2492]. — Robigine gilva oblecta est, ut fere sunt glandes non in aqua sed in terra repertae. Pendet 87 gr.

Descripsi (ut supra) diligenterque cum Gabriellio examinavi.

Itali. — *T. Lafrenius* *pr(aetor)*.

A Romanis scriptoribus *Italici* vocantur (Vell. 2, 16 et 21, periocha Liv. 71. 72. 76; Ascon. in Cornel. p. 73 Or.), cum Graeci modo Ἰταλούς (Diodor. exc. Vat. p. 413, exc. Phot. p. 540; Appian. I 38 et 40), modo Ἰταλιώτας (Diodor. Vat. p. 120. 124 et Phot. p. 538 540; Strabo 5 p. 244; App. I 37. 49) appellent. Non magis fortasse scriptores in Corfinii Itolorum capitis nomine ipsorum usum servaverunt, nam pro *Italia* (Osce *Vitelii*), quod nummi testantur, illi praetulerunt *Italica* (Strabo 5 p. 244 et Vell. 2, 16). Sed, quod Mommsenus monuit, fieri potest ut *Italia* sit Dea, appellata a terra, *Italica* nomen urbis.

Itali secundum Diodorum (exc. Phot. p. 539; cf. Strabo 5 p. 244 C) ἐνομοθέτησαν δύο μὲν ὑπάτους κατ' ἐνιαυτὸν αἰρεῖσθαι, δώδεκα δὲ στρατηγούς, i. e. praetores; itaque Herius Asinius *praetor* Marrucinarum in Periocha 73 et Vettius (Scato) *praetor* Marsorum a Seneca ben. 3, 23, 5 diserte vocantur. Ceteri scriptores generali vocabulo duces dicunt, velut Cicero Phil. 12, 44 § 27 et Velleius 2, 16.

Praetor ille sociorum, qui Cn. Pompeium Strabonem Firmi obsedit, mox autem ab eo et Sulpicio prope hoc oppidum victus est pugnansque cecidit, in Appiani codicibus testante mihi Mendelssohno capite 40 quidem omnibus Τίτος Ἀφράνιος scribitur, contra c. 47 sine ulla discrepantia Τ. Λαφρήνιος, Candidus autem, qui c. 47 *Afranius* exhibet, non codicem suum esse secutus videtur, sed ad priorem locum suo Marte correxisse. Apud Florum 2, 6 *afrienos* in Bambergensi habetur, *afranius* in Nazariano. Iam hac glandis inscriptione (de cuius sinceritate non video quo iure quisquam peritus dubitare possit) docemur priore Appiani loco, ut mos est librariis ubi primum rarius vocabulum occurrit, corruptum esse, verum autem nomen fuisse *T. Lafrenius* ac veri vestigium (*e*) servavisse etiam Flori codicem optimum Bambergensem. *L* omissa est cum praenomen esse putaretur. — Falsarius quidem Asculanus forma vulgo recepta usus in compluribus glandibus incidit haec sive plene sive ex parte: *T. Afran.* (de quibus vide ad spurias, ex. gr. 744*, 10). — Eundem

Duarum glandium, quarum altera (XLIV) fulmen, altera (XLV) delphinum exhibet, fides non est certissima.

Utrius partis, Romanorum an Itolorum, fuerint glandes, de his solis manifestum est aut certe conici potest: 1) Romanorum fuerunt XI *Asolanis* . . . , XII *feri Pic.* . . . , ac fortasse VI. VII *Firmani*, XIII *fugitivi peristis*; Itolorum I *Itali* } *T. Lafrenius* *pr(aetor)*, II—V *Itali*, IX *feri Pomp(eium)*, X *fer. sal. Pom., fer(?)*, denique, si solos Italos eorumque auxilia pugione gladiove pro insigni usos esse constaret (quod insigne in n. II cum *Itali* coniunctum exhibetur) iis tribuendae essent XXXVIII (pugio gladiusve), XVI (cum *Gal.*), XXV (cum *leg. XV*, itemque fortasse ceterae hanc legionem memorantes), XXXX (cum alia quadam figura, ac fort. XXXIX, in qua eadem sola exstat).

Denique praeter Latinas Etruscam quoque, ut videtur, glandem Asculi repertam esse commemorandum est (vide n. XLV), quae fortasse pertinet ad auxilia Itolorum.

Afranum (eam enim formam veram putavit) ab Orosio 5, 18 § 18 memorari coniecit Bergkii Schl. p. 74, vulgatam lectionem cum *Franco* in *cum Afranio* mutans. Cui opinioni minus quidem obstat, quod *Frauco* potius, ut nuper ego docui, exhibent codices, sed omnino excluditur eo, quod Itolorum dux ille iam mortuus erat. Bergkii enim proelium Firmanum (App. I 47; Oros. § 17 = Periocha 74 init.), cui successit obsidio Asculana, confudit cum pugna Asculana (Or. § 18 = Per. 74 med.), post quam Strabo victor oppidum cepit. Nam illa priore Lafrenium cecidisse diserte tradidit Appianus, nec minus certum est Orosium § 18—21, ubi Frauci mortem una cum proeliis uno Marsorum alteroque 'eadem die' commisso Picientium et nobili Vidacilii obitu memorat, significare finem Asculanae, non Firmanae obsidionis. Denique quod minus accurate *Marsos* dixisse Orosium arguit Bergkii, eius rei argumentum attulit nullum; Marsorum autem mentionem non Orosio deberi sed Livio breviato, quem ille compilavit, Periocha (p. 75, 9 Jahu) ex eadem epitoma excerpta (cf. Praef. ad Orosium p. XXV) docet.

II 1 rep. in Castellano [a. 1874 empta a museo Asculano, ubi exstat n. 1740]; pendet 55 gr.

2 [in museo Asculano n. 1816, empta a. 1874]; pend. 49 gr.

ITALI } in 1: pugio (aut gladius)

- 1 Descripsi. Litterae L hasta inferior nonnihil sursum inclinata est.
 2 Descripsi: ITALI. Finalis I paullum distorta et foramen inter L et I factum est glande inlisa. In parte aversa vestigium extat fortasse eiusdem figurae atque in 1.

III 1 rep. in Castellano [nunc in museo Asculano n. 1127, empta a. 1874]. Pendet 59 gr.; robiginem habet subalbam.

2 rep. in Castellano [nunc in museo Asculano n. 1600, empta a. 1873]. Pendet 57 gr. Robigine alba oblecta est tota.

3 rep. in Castellano [nunc in museo Asculano n. 1130]. Pend. 55 gr.

ITALI aut ITAL

- 1 Descripsi: ITALI ubi pone L vestigium litterae I incertum exstat.
 2 Descripsi: ITALI. Haec eadem forma expressa est atque 1, sed sive in fundendo plumbo sive postea glande illisa factum est, ut L deorsum flecteretur.
 3 Descripsi: IT: II i. e. ITALI aut ITAL. Posterior pars illidendo laesa est, ut hastae partim perierint partim in tales III lineolas abierint.

IV [=vol. I n. 645] 1 nuper rep. prope Asculum in flumine Truento.

2 in Piceno rep. DELF. p. 9.

3 trov. nell' Abruzzo.

4 rep. prope Tortoreto.

5 [olim Minicii nunc Perusiae apud comitem Rossi Scotti.] — Nil praeter: trovansi frequentemente sulle rive del Tronto MINIC.

6. 7 [mus. Kircher. n. 204 et 205.]